Lausunnot arviointikertomuksesta 2025 / Miehikkälä

KhMi 02.11.2026 § 124

Valmistelija Kunnanjohtaja Anne Ukkonen

Kuntalain 121 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus vuodelta 2024 on käsitelty valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tarkastuslautakunta on päättänyt kokouksessaan 20.5.2025 § 28 hyväksyä ja allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2024, sekä luovuttaa arviointikertomuksen valtuustolle tiedoksi ja käsiteltäväksi. Lisäksi tarkastuslautakunta on päättänyt esittää valtuustolle, että valtuusto velvoittaisi kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden aikana havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

1. *Lautakunta toteaa, että kuntastrategian toteuttaminen muuttui hyvin hankalaksi geopoliittisten myllerrysten alettua vuonna 2022 Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Strategian uusiminen on ehdottoman paikallaan.*

Talousarviota vuodelle 2025 laadittiin tilanteessa, jolloin voimassa oleva strategia oli laadittu päättymässä olevan valtuustokauden loppuun. Uuden valtuuston toimintakausi alkoi kesäkuussa 2025, jonka jälkeen strategiaa työstettiin uuden valtuuston kanssa. Vuoden 2025 talousarvion laadinta oli haasteellista, kun talouden seuranta järjestämisvastuun siirryttyä Miehikkälän kunnalle kesken vuotta on ollut erityisesti sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisten toimintojen osalta normaalia hankalampaa. Näistä syistä myös strategia ja strategiasta johdettujen tavoitteiden määrittäminen talousarvioon jäi vajavaiseksi ja näkökulma oli ennen kaikkea talouden tasapainottamistoimenpiteissä.

Strategiset painopisteet, jotka syyskuussa 2025 valtuustossa linjattiin, ovat edelleen käyttökelpoisia – tavoitteiden ja keskeisten kehittämistoimenpiteiden osalta sekä niistä johdettujen mittareiden osalta työtä tehdään edelleen.

2. *Miehikkälän kunnan tulos 2025 on edellisvuosien tapaan alijäämäinen. Vaikka tulos oli ali jäämäinen, oli se kuitenkin odotettua parempi ja kehitystä parempaan suuntaan on tapahtunut. Talouden kehitystä tulee edelleen jatkossa seurata erityisen tarkasti. Lautakunta pitää hyvänä sitä, että kunta haki valtiolta harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ja korotusta myönnettiin yhteensä 153 000 euroa.*

   Kunnan osarahoittama työttömyyskorvauksen määrä on kasvanut edellisestä vuodesta merkittävästi. Kunnan toimenpiteet pitkäaikaistyöttömien työllistämisen edistämiseen ovat vähäiset.

   TE-uudistuksen ja ennusteiden mukaan lisääntyvän työttömyyden takia kunnan tulee kiinnit tää huomiota pitkäaikaistyöttömyyden hoitamiseen ja työllistämiseen, koska työttömyys on kunnalle kallista. Kunnan tulee olla aktiivinen ja kehittää työkaluja asian hoitamiseen.

   Tarkastuslautakunta kysyy millaisia työkaluja ja suunnitelmia kunnanhallituksella on työttömyyden kustannusten hillitsemiseen?

Työllisyyden edistäminen siirtyi TE-uudistuksessa Kotkan kaupungin järjestämisvastuulle Etelä-Kymenlaaksossa. Työttömyydestä aiheutuvat kustannukset ovat kunnissa olleet nousussa, mutta työkalut työttömyyden hillitsemiseksi ovat vähentyneet valtion toimenpiteiden seurauksena. Mm. kuntouttava työtoiminta nykymuodossaan lakkaa vuoden 2026 lopussa ja se tuo jälleen uusia haasteita ja painetta kustannusten kasvuun. Kunnanhallitus etsii parhaillaan uudenlaisia toimintamalleja työttömyyden kustannusten hillitsemiseksi yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

3. *Vaikeista ajoista huolimatta ollaan saatu pidettyä maine lapsiystävällisenä, yhteisöllisenä ja turvallisena paikkana asua. Kunnan vetovoima ja kylien vireä toiminta turvaavat yhteisöllisen kehittymisen. Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnassa olevalla yhteisöllisyydellä on tuettu kunnan elinvoimaisuutta.*

   Talousarvion euromääräisten tavoitteiden on voitu todeta toteutuneen melko hyvin vuonna 2025. Toiminnallisten tavoitteiden esittäminen talousarviossa sekä toteutumisen esittäminen tilinpäätöksessä on heikentynyt. Jatkossa tulee kiinnittää huomiota siihen, että talousarvio ja tilinpäätös ovat yhteneväiset tavoitteiden osalta.

   Vuonna 2024 olivat Sivistys- ja hyvinvointi sekä Kuntatekniikka esittäneet samanlaisella esittämistavalla strategisten tavoitteiden toteutuman 2024. Nyt vuonna 2025 enää Kuntatekniikka on käyttänyt tätä esittämistapaa. Tarkastuslautakunta kannustaa edelleen jatkamaan tavoiteasetannan kehittämistä ja kiinnittämään erityisesti huomioita mittareiden sekä tavoitetasojen määrittelyyn.

Strategisten tavoitteiden toteutumien esittämistavasta on selostettu edellä. Organisaatiorakenne muuttui kesken vuoden 2025, eikä näin ollen sivistys- ja hyvinvointi-toimialaa enää ollut uuden valtuustokauden alkaessa. Näihin asioihin on kiinnitetty huomiota tulevien talousarvioiden laadinnassa kun päivitetystä strategiasta johdetaan tavoitteet talousarvioon.

4. *Opiskelun edellytykset ovat pääosin kunnossa, mutta poissaolojen vähentämiseen ja säännöllisen osallistumisen tukemiseen olisi tärkeä panostaa jatkossa. Mitä kunnanhallitus aikoo asian muuttamiseksi tehdä?*

Oppilaihin poissaoloista ollaan yhteydessä huoltajiin yhteisesti sovitun käytännön mukaisesti ja tarvittaessa asian suhteen ryhdytään sovittuihin toimenpiteisiin, jotka koululla määritelty.

5. *Lautakunta toteaa, että konsernin tunnusluvut ovat jonkin verran parantuneet edellisestävuodesta. Raja-arvoista täyttyy tällä hetkellä kaksi, kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde sekä laskennallinen lainanhoitokate. Huomioitava on, että myös kunnan tuloveroprosentti on keskimääräistä korkeampi ja nyt hyvin lähellä kriisikuntakriteeri tasoa. Lautakunta korostaa edelleen, että kuntakonsernin tilikauden alijäämän kasvun ja tunnuslukujen heikentymisen johdosta velkaantuneisuuden ja talouden kehitykseen tulee kiinnittää huomiota. Konsernitilinpäätöksellä on merkittävästi painoarvoa. Myös konserniohjaukseen ja yksittäisten tytäryhtiöiden tilikauden aikaisen toiminnan raportointiin, seurantaan ja ohjaukseen on syytä kiinnittää huomiota. Lautakunta suosittelee, että konserniohje päivitetään ja konsernirakennetta tarkastellaan kriittisesti. Lautakunta haluaa kiinnittää huomiota konsernitaseen kertyneen ylijäämän vähenemiseen.*

Konserniohje on päivitetty ja käsitelty kunnanhallituksessa 21.9.2026 ja lähetetty valtuuston käsiteltäväksi.

6. *Tarkastuslautakunta esittää, että talousarvioon sisällytetään jatkossa myös tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.*

Konsernirakenteessa tapahtuu merkittävä muutos vuoden 2027 alusta lukien, kun kunnan suorassa omistuksessa olevia vuokrataloja sekä kunnan 100 %:sti omistamia vuokrataloyhtiöitä fuusioidaan Miehikkälän Vuokratalot Oy:öön. Tämä ratkaisu tulee keventämään hallintoa ja hallintokustannuksia sekä yhtenäistämään käytäntöjä vuokratalojen osalta.

Esittelijä — Miehikkälän kunnanjohtaja Anne Ukkonen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee annetut vastineet tiedoksi ja antaa ne edelleen kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi ja lähetetään ne edelleen kunnanvaltuustolle tiedoksi.

_____

Päätös